

อำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร

๑. หน้าที่ในการตรากฎหมาย

สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาร่างกฎหมายที่เสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาฯ ซึ่งผู้มีสิทธิในการเสนอกฎหมาย ได้แก่ คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐ คน ศาลหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายนั้นแล้ว ต้องเสนอให้วุฒิสภาพิจารณา ถัดมาคือ

๒. หน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน

สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น

- รับทราบคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีก่อนเข้ารับบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อควบคุมดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่แถลงไว้
- ตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่
- เสนอและพิจารณาญัตติ
- เปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล
- ตั้งคณะกรรมการ

๓. หน้าที่ในความเห็นชอบ

สภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจในการให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญ ๆ ร่วมกับวุฒิสภาในเรื่องต่าง ๆ อาทิ การแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ การแต่งตั้งผู้สืบราชสันตติวงศ์ การเปิดประชุมรัฐสภา การปิดประชุมรัฐสภา การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม การประกาศสงคราม การทำสัญญาสันติภาพ และสัญญาอื่นๆ กับนานาประเทศ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งเป็นการควบคุมการใช้อำนาจรัฐให้ถูกต้อง เป็นประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติ นั่นก็คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๔ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการระดับสูงที่เห็นว่ามัวมีพฤติกรรม ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ จงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

จัดทำโดย กลุ่มงานสารนิเทศ สำนักประชาสัมพันธ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
<http://www.parliament.go.th>

สภาผู้แทนราษฎร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วย สมาชิกจำนวน ๔๘๐ คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน ๔๐๐ คน และมาจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วน จำนวน ๘๐ คน โดยมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี

ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่อยู่ในความผูกมัดหรือความครอบงำใด ๆ

คุณสมบัติของผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ตามมาตรา ๑๐๑ กำหนดให้บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- ๑. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- ๒. มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
- ๓. เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งเพียงพรรคเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน นับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีการเลือกตั้งทั่วไปเพราะเหตุยุบสภาต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน นับถึงวันเลือกตั้ง

๔. ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดหรือเขตจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๕ ปี นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดหรือเขตจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง

เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดหรือเขตจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๕ ปีการศึกษา

เคยรับราชการหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๕ ปี

คุณสมบัติต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ตามมาตรา ๑๐๒ กำหนดให้บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- ๑. ติดยาเสพติดให้โทษ
- ๒. เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- ๓. เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- ๔. ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- ๕. เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึง ๕ ปี ในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- ๖. เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ

หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

๗. เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

๘. เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ นอกจากข้าราชการการเมือง

๙. เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๑๐. เป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงแล้วยังไม่เกิน ๒ ปี

๑๑. เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

๑๒. เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑๓. อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๑๔. เคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง